
Vergaderjaar 2020–2021

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

CS

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 mei 2021

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan voor de informele Raad Algemene Zaken van 17 mei 2021.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok

GEANNOTEEERDE AGENDA VAN DE RAAD ALGEMENE ZAKEN VAN 17 MEI 2021

Op maandag 17 mei vindt een informele Raad Algemene Zaken (RAZ) plaats in Coimbra, Portugal. De leden van de Raad zullen informeel van gedachten wisselen over de negen ultraperifere gebieden van de EU en de lessen die hun ervaringen kunnen betekenen. Ook voorziet het Portugese voorzitterschap de lancering van het EU Foresight Network en zullen de leden spreken over open strategische autonomie en veerkracht van de EU. De Minister van Buitenlandse Zaken is voornemens deel te nemen aan deze vergadering. De Minister zal voorafgaande aan de informele Raad deelnemen aan een door het Portugese voorzitterschap georganiseerde conferentie over rechtsstatelijkheid.

Ultraperifere gebieden van de Europese Unie

Op het programma tijdens de informele RAZ staan presentaties over de ultraperifere gebieden als «laboratoria voor de toekomst», gevolgd door een discussie tussen de ministers. Uitgangspunt daarbij is te leren van deze gebieden op basis van de specifieke uitdagingen waar zij voor staan en de kansen voor Europa die deze lessen kunnen betekenen. De uitdagingen komen onder meer voort uit het afgelegen en insulaire karakter van de gebieden, hun geringe oppervlakte en klimaatverandering. Daarbij is de economie van deze gebieden meestal afhankelijk van slechts een paar producten (vaak agrarische producten of natuurlijke hulpbronnen). Er zijn negen ultraperifere gebieden: Martinique, Mayotte, Guadeloupe, Frans-Guyana, Réunion en Saint-Martin (Frankrijk); Madeira en de Azoren (Portugal); en de Canarische Eilanden (Spanje). Ultraperifere gebieden zijn niet hetzelfde als de landen en gebieden overzee (LGO's). LGO's maken (in tegenstelling tot de ultraperifere gebieden) geen deel uit van de interne markt van de EU. Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland (Bonaire, Sint Eustatius en Saba) hebben deze LGO-status.

Lancering van het *EU Foresight Network* op ministerieel niveau en gedachtewisseling over open strategische autonomie en veerkracht

Het Strategisch Prognoserapport 2020 van de Commissie schetst de aanpak van de Commissie om strategische prognoses in de EU-beleidsvorming te integreren en belicht de rol van strategische prognoses bij het verhogen van de veerkracht van de EU en de lidstaten.¹ In dat kader wordt tijdens de informele Raad Algemene Zaken van 17 mei het *EU Foresight Network* op ministerieel niveau gelanceerd. Hierin zullen de zogenoemde «*Ministers for the Future*» van gedachten wisselen over enerzijds de veerkracht en de open strategische autonomie van de EU en anderzijds de nieuwe dashboards inzake veerkracht van de Commissie. Minister Blok zal namens Nederland deelnemen aan dit nieuwe netwerk dat minimaal eenmaal per jaar zal bijeenkomen. Om bij te dragen aan de bredere discussie in de EU over een open strategische autonomie hebben Nederland en Spanje een gezamenlijk non-paper uitgebracht voorafgaand aan de informele Europese Raad van 25 maart, waar het paper door meerdere lidstaten werd verwelkomd en gesteund.² De discussie over open strategische autonomie zal tijdens deze informele RAZ worden voortgezet. Voor het kabinet staat de open strategische autonomie van de EU voor het vermogen van de EU om als mondiale speler, in samenwerking met internationale partners, op basis

¹ Zie ook kabinetsreactie Commissierapport *Forecasting*, Kamerstuk 22 112, nr. 2998.

² Kamerstuk 21 501-20, nr. 1661.

van eigen inzichten en keuzes haar publieke belangen te borgen en weerbaar te zijn in een onderling verbonden wereld. De dashboards inzake veerkracht (*resilience*) van de Commissie zijn instrumenten om de weerbaarheid van lidstaten te monitoren en bevatten indicatoren die betrekking hebben op de sociaaleconomische, geopolitieke, groene en digitale dimensies. Ze zijn een hulpmiddel voor lidstaten bij het beoordelen van hun capaciteiten en kwetsbaarheden in de lopende groene, digitale en rechtvaardige transitie en om het beleidsvormingsproces te informeren. De dashboards zijn gebaseerd op bestaande indicatoren en monitoringinstrumenten, zoals het Europees Semester, maar ze bieden een meerwaarde omdat ze gebaseerd zijn op strategische vooruitzichten en de focus ligt op meerdere dimensies van veerkracht. Ze zijn niet bedoeld om de prestaties van lidstaten op enigerlei wijze te rangschikken. Deze toekomstgerichte dashboards zullen doorlopend door de Commissie worden aangepast en verfijnd. Lidstaten kunnen hieraan bijdragen, maar er zal geen formele goedkeuring door de Raad van deze dashboards plaatsvinden.

Rechtsstatelijkheidsconferentie

Op 17 en 18 mei vindt in Coimbra een conferentie plaats over rechtsstatelijkheid in de Europese Unie. Nederland verwelkomt het feit dat het Voorzitterschap een dergelijke conferentie organiseert over dit belangrijke onderwerp. De Europese Unie is immers niet alleen een economisch samenwerkingsverband, maar ook een waardengemeenschap waarbinnen respect voor de rechtsstaat één van de fundamenten is. Het definitieve programma is nog niet bekend gemaakt, maar het voorlopige programma³ noemt onder meer de rol van het maatschappelijk middenveld bij het bevorderen van de rechtsstaat, de impact van de rechtsstaat op het leven van de burgers binnen de Unie, en rechtsstatelijkheid in de context van de COVID-19-pandemie. Ministers zijn uitgenodigd om, voorafgaand aan de informele RAZ, de openings- en ochtendsessie op maandag 17 mei bij te wonen. Op het moment van versturen van deze Geannoteerde Agenda is nog niet duidelijk of er voor de aanwezige bewindspersonen in deze sessies een specifieke rol is weggelegd.

³ <https://www.2021portugal.eu/media/1xdcyrgy/programa-rule-of-law.pdf>.